

Leta 1871. je pričel tekme voditi sodnik. Dve leti pozneje je izšel predpis, da morata biti stebra golov zgoraj zvezana z lesenim tramom; istega leta je bil uveden tudi »corner« (kot), kakor ga poznamo danes.

Še nekaj let pozneje je dobil nogomet svojo današnjo obliko. Vse to se je zgodilo na Angleškem, kjer to igro že od nekdaj izvrstno igrajo. Zato tudi imenujejo Anglijo domovino nogometa.

Najstarejša, največja, najmanjša in najdražja knjiga na svetu

Najstarejša knjiga na svetu je tako zvaní Pricov papirus. Spisan je bil 3350 let pred Kristom v starem Egiptu. Našel jo je v neki grobnici znanstvenik-starinoslovec Price in po njem je ta knjiga dobila tudi svoje ime. Shranjena je v pariški narodni knjižnici.

Največja knjiga na svetu je Anatomski atlas (= knjiga, ki v slikah prikazuje sestavo človeškega telesa). Hraní jo knjižnica državne obrtne šole na Dunaju. Visoka je 1 meter 90 centimetrov in široka 90 cm. Tiskali so jo od l. 1823. do leta 1830.

Najmanjša knjiga na svetu je visoka 1 cm in široka 6 mm. Tiskana je v Padovi l. 1897. in ima 208 strani.

Najdražja knjiga je sveto pismo, ki ga je tiskal Gutenberg (iznajditelj tiskanja s premakljivimi pismenkami) v l. 1453. Za to edinstveno knjigo je plačal nek strasten zbiralec redkih knjig pred nekolikimi leti okoli 17 in pol milijona dinarjev.

Knjiga z največ zvezki je »Tu-šugučeng«, knjiga nekega kitajskega pesnika. Knjiga ima 5020 zvezkov, vsak zvezek pa 170 strani. Tiskana je bila v začetku 17. stoletja.

Sveto pismo je knjiga, ki je izdana v največ izvodih in razširjena po vsem prostranem svetu. Danes šteje okoli 500 milijonov izvodov v 630 različnih jezikih in narečjih.

Norec, ki je hotel razsvetljevati londonske ulice z dimom

Že nad sto let je tega in ta norec je bil Anglež ter se je imenoval William Murdoch. Naučil se je namreč skrivnosti, kako pridobivati plin iz premoga. Ko so Napoleonu to povedali, se je smejal »blazni ideji«. Tedanje nemško časopisje je obsodilo cestno razsvetljavo iz sledečih šest stališč:

1. iz verskega, ker je bogoskrunska, kajti Bog sam je ločil svetlobo od teme,

2. iz pravnega, zakaj ne sme se siliti ljudi, da bi plačevali za plin, katerega ne rabijo,

3. iz zdravniškega, kajti nočni zrak je škodljiv zdravju in če bi bile ulice razsvetljene, bi ljudje ostajali ponoči zunaj in se prehladili,

4. iz moralnega: izginil bi namreč strah pred temo in zločini bi naraščali,

5. iz policijskega, zakaj cestne svetiljke bi plašile konje in spodbujale tatove,

6. iz gospodarskega; ogromne vsote denarja bi bilo treba pošiljati v inozemstvo za nakup premoga in drugih potrebnih sirovin.

Ne samo ta, temveč tudi vsak drug korak napredka v zgodovini civilizacije je zaviralo starokopitno mišljenje, dozorelo v pretekli dobi.

Mišljenje mladega rodu pa je brez ozira na tradicijo šlo vedno za napredkom. Ob vsakem času se je vršil boj med temi starokopitnimi konservativci in med mladimi naprednjaki, ki so še vedno zmagali.

P. V. B.